

op koers

Impressie van een studiedag cliëntmedezeggenschap

**“We hebben wel
degelijk inbreng”**

**“We hebben als cliëntenraad meer in te brengen dan we
denken.” Deze uitspraak was te horen tijdens een
drukbezochte cliëntenradendag in Breda.
Het doel van de dag was kennis delen en
ervaringen uitwisselen. Er waren ruim
60 raadsleden aanwezig,
van 24 verschillende cliëntenraden.**

Twee functionarissen Medezeggenschap

Functionarissen Medezeggenschap Marianne Beckers en Anja Hendrickx ondersteunen en adviseren de coaches voor de lokale cliëntenraden.

Anja: “Het is belangrijk om medezeggenschap van cliënten te verankeren in onze zorg- en dienstverlening. Te vaak horen wij nog dat mensen met een beperking niet kunnen meepraten of meebeslissen. Cliënten bij Amarant bewijzen het tegendeel! Zij hebben wel degelijk een mening en kunnen zich een mening vormen, ook cliënten met een matig of ernstige beperking. Mits het niveau van communiceren maar op maat gemaakt wordt. Dat wil zeggen: binnen de mogelijkheden van de cliënt.”

Marianne: “Een belangrijk ankerpunt in het proces van medezeggenschap is de zogenoemde participatieladder. Deze denkbeeldige ladder bestaat uit vijf treden: Meeweten, Meedenken, Meepraten, Adviseren, Meebeslissen. Iedere trede op de ladder kan een begin of een eindpunt zijn voor de individuele cliënt, maar het streven dient altijd te zijn om de cliënt te ondersteunen bij alle fases. Niet voor niets begint de ladder met Meeweten. Als cliënten niet geïnformeerd worden, ontnemen we hen ook de mogelijkheden om zich te ontplooiën in de medezeggenschap!”

Ankie, Bianca, Dirk en Kevin praten graag mee in de cliëntenraad van het dagcentrum aan het Elckerlycplein in Oosterhout.

Bij aanvang van het congres werden de aanwezigen geprikkeld door een acteur die riep: “Heeft deze dag wel nut? Wat kunnen mensen met een verstandelijke beperking nu nog leren?” Dat kwam aan. Veel deelnemers voelden zich uitgedaagd om te laten zien dat mensen met een beperking wel degelijk kunnen leren en zélf een rol kunnen spelen bij medezeggenschap. Een belangrijke conclusie was: “We hebben wel degelijk inbreng en meepraten is nuttig”. De deelnemers hopen dat Amarant ook volgend jaar een congres voor cliëntenraden organiseert.

Krampachtig leuk

Bij de workshop Opzoekboek Vergaderen gingen raadsleden heel praktisch aan de slag: hoe kun je het opzoekboek gebruiken als je vragen hebt over vergaderen en alles wat daarbij hoort? In het boek kun je alles terugvinden over het raadswerk en over vergaderen. Alles wordt eenvoudig uitgelegd, met picto's en afbeeldingen. Een reactie van een deelnemer aan deze workshop was: “Ik vond het krampachtig leuk.” Dit was een verwijzing naar het feit dat deelnemers zo ingespannen aan het opzoeken en schrijven waren tijdens de workshop.

Kansen

Belangenvereniging Onderling Sterk, afdeling Breda (voor en door mensen met een verstan-

delijke beperking) informeerde deelnemers over inclusie en manieren waarop je kunt meedoen in de samenleving. Enkele reacties van deelnemers waren: “Mensen met een beperking moeten dezelfde kansen krijgen als een ander”, en “Wij willen behandeld worden als volwassenen”. Ook: “Voorlichting en informatie moeten op een duidelijke manier worden gegeven”, hiermee doelend op het feit dat informatie nog te vaak niet is aangepast voor mensen met een verstandelijke beperking.

Gesprek met de manager

In de workshop Hoe onderhandel je met de manager oefenden deelnemers in gespreksvoering met de manager. Hoe reageer je als iets niet kan, of als de manager vraagt om andere voorstellen van de cliëntenraad? Je kunt altijd tijd nemen om na te denken over een antwoord of een voorstel. Ook kun je overleggen met anderen in de cliëntenraad.

Tips en trucs

Tijdens de dag wisselden doorgewinterde leden van diverse cliëntenraden tips en trucs uit. Nuttig voor nieuwkomers in de medezeggenschap! De volgende tips werkten voor veel aanwezigen als een eyeopener:

- Maak je afspraken met elkaar? Zet deze dan op papier. Dan houdt je samen het overzicht.
- Zet je telefoon uit als je gaat vergaderen. Dit geldt ook voor de manager en andere medewerkers van Amarant die bij de vergadering aanwezig zijn. Het is storend als mensen steeds gebeld worden.
- Vergaderen is leuk en spannend. Je leert veel. Je kunt bijvoorbeeld oefenen met het zeggen van moeilijke dingen. Daar heb je op andere momenten in je leven ook wat aan.

De cliëntenradendag werd georganiseerd door functionaris medezeggenschap regio Breda Anja Hendrickx, enkele collega's van het Leercentrum en de twaalf coaches van de verschillende cliëntenraden in de regio Breda. Ben je nieuwsgierig en/of wil je meer ondersteuning bij (het organiseren van) medezeggenschap? Neem gerust contact op met Anja Hendrickx en/of Marianne Beckers. Telefoon Anja: (076) 5296133 Telefoon Marianne: (013) 4624059

Mijn mening

Je hoeft niet op te kijken tegen een hoger IQ

José Rikken was aanwezig bij de medezeggenschapsdag in Breda en zij denkt er met plezier aan terug. "Vooral de workshop In gesprek met de manager was goed," zegt José. "We deden een rollenspel en we gaven elkaar tips. Bijvoorbeeld hoe je tegen de manager vertelt dat bellen tijdens de vergadering niet netjes is. Inderdaad, dat mag je ook tegen een manager zeggen. Ik heb veel respect voor de managers bij Amarant. Dat heb ik van huis uit meegekregen. Maar tegelijkertijd: in de medezeggenschap mogen alle cliënten zeggen wat ze vinden. Het maakt niet uit of je een erge of minder erge beperking hebt. Veel cliënten kijken op tegen managers of andere mensen met een hoger IQ. Ik denk dat dit een ingesleten eigenschap is bij veel cliënten. Het is eigenlijk niet nodig. Maar het maakt ook veel uit hoe die ander zich gedraagt. Komt er een volgende medezeggenschapsdag, dan ben ik zeker weer van de partij. De verzamelde tips ga ik toepassen in onze eigen districtscliëntenraad. Mijn euvel: ik durf best veel, ook in de medezeggenschap. Maar ik ben niet degene die het initiatief neemt en een ander aanspreekt. Ik wil leren om mensen meer direct aan te spreken."

Mijn leven

Ik wil honderd jaar worden

Als kind wilde Hendry Schrijvers huisschilder worden, net als zijn vader. Maar voorlopig is hij ook blij met zijn werk in de groenvoorziening. Hendry houdt van tuinieren en zijn tuintje bij Hamerstraat 1-3 houdt hij keurig onkruidvrij. Hendry is 24 jaar. "Ik zit op een kwart van mijn leven", zegt hij, "want ik wil honderd jaar worden."

Sinds enige tijd krijgt Hendry woonbegeleiding en behandeling bij Amarant. "Ik heb een laag IQ," zegt Hendry, "een lichte beperking en alle dagen heel druk (ADHD red.). Dat is bij de kinderarts ontdekt. Het wonen bij Amarant bevalt me best goed, maar in het begin vond ik het klote: afspraken, regels en structuur. Als ik iets had uitgevreten, mocht ik bijvoorbeeld niet zelfstandig naar de stad en dan werd ik kwaad. Nu kan ik er beter mee omgaan. Ik heb mijn SVT (sociale vaardigheidstraining red.) gehaald en daar ben ik trots op. Werk je niet mee in het leven, dan wordt het alleen maar moeilijker."

Hendry vertelt dat de sociale vaardigheidstraining wel een jaar lang duurde: "36 keer les. Ik ben goed vooruit gegaan. Toen ik begon aan de SVT, kon ik niemand in de ogen kijken. Nooit. Ik liet mijn hoofd hangen en ik blowde voor de rust. Zo was ik gewoon. Nu ben ik met blazen gestopt. Moeilijk, maar het moest. In de SVT heb ik geleerd hoe je mensen kunt aankijken en hoe je kunt praten met mensen. En bijvoorbeeld kritiek krijgen en geven. Ook heb ik in de training wel vrienden gemaakt." Hendry droomt van een eigen plek waar hij kan wonen. Mét begeleiding, "want ik kan niet zonder", zegt Hendry. "Maar misschien wel vrijer. Dat kan nu nog niet, want 2011 is niet mijn beste jaar. Ik heb wat streken uitgehaald. Maar ik ben nog jong. Ik kan eraan werken."

Opgefrist

Onze Cliëntenservice fungeert als onze 'voordeur'. Reden genoeg om deze entree een opfrisbeurt te geven. Het resultaat mag er wezen. Cliënten en hun familieleden worden in een prettige omgeving ontvangen en ook voor de medewerkers van de Cliëntenservice is de entree een aangename 'binnenkomer'.
Cliëntenservice Amarant, van Limburg Stirumlaan 4f, Tilburg. Telefoon 0900-8066.

Hoe om te gaan met kinderwens, zwangerschap en ouderschap?

Medewerkers van Amarant begeleiden cliënten die een kinderwens hebben; ook begeleidt Amarant mensen met een beperking die binnenkort ouder worden of al ouder zijn van een kind. Amarantbreed blijkt dat er behoefte is aan duidelijkheid: hoe gaan we als begeleiders nu om met cliënten met een kinderwens en met cliënten die een kind hebben of binnenkort een kind krijgen? Wat bieden we deze cliënten, wat doen we wel en wat doen we niet en wat is de

Amarantbrede werkwijze/aanpak? Welke andere organisaties zijn betrokken bij hulp aan verstandelijk beperkte ouders met kind(eren) en hoe werkt Amarant samen met deze organisaties? Met deze en andere vragen is een ontwerpteam kinderwens, zwangerschap en ouderschap aan de slag gegaan. Het ontwerpteam wil komen tot heldere afspraken en één handelingskader voor medewerkers in alle districten van

Amarant. Ook werkt het ontwerpteam aan duidelijke lijnen en afspraken met samenwerkingspartners op het gebied van jeugdzorg en jeugdbescherming (onder meer algemeen meldpunt kindermishandeling). Omdat het een belangrijk en multidisciplinair vraagstuk betreft, bestaat het ontwerpteam uit een groot aantal medewerkers (ongeveer 15). Samen hebben zij een brede waaier aan kennis en erva-

ring. Het team bestaat uit gedragskundigen, artsen, persoonlijk begeleiders, clustermanagers, medewerkers van het Leercentrum, van het Ouder-Kind Project en medewerkers van de afdeling Kennis, Kwaliteit en Beleid. Het ontwerpteam heeft binnenkort een eerste concept gereed: visie, handelingskader en afspraken. Dit concept zal breed in de organisatie worden getoetst. In het laatste kwartaal van dit jaar moet het dan ingevoerd kunnen worden. Via Op Koers houden we u op de hoogte.

Voor meer informatie: Sophie Bastijn of Ivo Vugs. Telefoon (013) 4624044.

Zoeken naar de balans

Levensfasebewust personeelsbeleid is er op gericht om medewerkers hun werkzame leven vitaal, gemotiveerd en inzetbaar te houden. De organisatie houdt rekening met de talenten van mensen en hun ontwikkelingsmogelijkheden en daarbij gaat het niet alleen om ouderensbeleid. Levensfasebewust personeelsbeleid gaat over de hele loopbaan en geldt voor alle generaties. Amarant bouwt aan een levensfasebewust personeelsbeleid. Dat is immers in het belang van werknemer en werkgever. Mensen die zich kunnen ontwikkelen en bekwamen, voelen zich meer betrokken bij hun organisatie. Medewerkers met een gezonde balans

tussen werk en privé, tussen belasting en belastbaarheid, blijven gezond, verzui- men minder en zijn productiever. In deze Op Koers zoomen we in op twee trajecten die handen en voeten geven aan het levensfasebewuste personeelsbeleid van Amarant: Verzilver je Goud en Career & Kids. In deze Op Koers tref je ervarings- verhalen van medewerkers die mee heb- ben gedaan aan een van beide trajecten.

Verzilver je Goud

Verzilver je Goud is een loopbaantraject voor medewerkers van 45 jaar en ouder. In dit traject gaan medewerkers aan de slag met hun loopbaan bij Amarant, in

hun huidige functie en/of werkgebied. Het is een preventief en intensief vitali- teitstraject. Medewerkers krijgen hand- vatten aangereikt, waarna zij zelf hun route uitstippelen: hoe kunnen zij ener- giek en met plezier (blijven) werken tot aan hun pensioen? Verzilver je Goud bestaat uit vier groepsbijeenkomsten, vier individuele coachsessies en op- drachten (huiswerk).

Career & Kids

Het traject Career & Kids helpt ouders van jonge kinderen (tot en met 7 jaar) bij het zoeken naar een optimale balans tussen werk, gezin en persoonlijke ont- wikkeling. Het accent ligt op een goed evenwicht tussen belasting en belast- baarheid. Dit zorgt ervoor dat ouders met veel plezier en niet al te veel stress werk en gezin kunnen combineren.

Career & Kids bestaat uit twee groeps- bijeenkomsten, individuele coachsessies en opdrachten (huiswerk).

Pilots

Amarant heeft in totaal 24 medewerkers de mogelijkheid geboden om mee te doen aan Verzilver je Goud en Career & Kids. Het zijn pilots: aan het eind van dit jaar wordt gemeten wat de trajecten daadwerkelijk hebben opgeleverd voor de deelnemers. Als de resultaten positief zijn, dan wil Amarant beide trajecten vaker gaan aanbieden. Omdat de tus- sentijdse resultaten zo veelbelovend zijn, heeft Amarant besloten om extra pilots te draaien. Meer informatie hierover volgt zo spoedig mogelijk. Ben je werk- zaam bij Amarant en heb je interesse, houd dan intranet goed in de gaten!

Verzilver je goud

De rijkdom van ervaring

Ed Mulder werkt als begeleider dagbesteding bij VanHout in Breda. Ed is een betrokken collega die zich verantwoordelijk voelt voor 'zijn' project VanHout. Ongeveer een jaar geleden kreeg Ed psychische klachten die hij toen niet kon verklaren.

"VanHout raakte in een stroomversnel- ling", aldus Ed. "Er kwamen meer cliën- ten en we hadden de opdracht om meer bedrijfsmatig te gaan werken. Met ruim twintig jaar ervaring dacht ik dat ik het wel zou trekken. Niet zeuren en door- gaan. In de hoop dat ik grip zou houden op het werk. VanHout draaide goed. Maar ik draaide door. Dat had ik te laat in de gaten."

Op een gegeven moment stuurde Ed een noodsignaal naar zijn clustermana- ger. Die kwam direct in actie: een aantal taken even niet en inschrijven voor Verzilver je Goud. "Die cursus kwam als geroepen", zegt Ed. "In vier groepsbij- eenkomsten trof ik collega's die min of

meer in hetzelfde schuitje zaten. Sommigen wilden afbouwen, anderen zochten een nieuw perspectief in het werk. Net als ik; graag wil ik op een positieve manier de 'eindstreep' halen." De groeps gesprekken waren verhelde- rend voor Ed. "Confronterend ook. Je opvoeding, keuzes die je gemaakt hebt, de manier waarop je in het leven staat, ouder worden, je gezin, alles kwam voorbij", zegt Ed.

Persoonlijke coaching was ook onder- deel van het pakket en de gesprekken met een psycholoog waren pittig. "Ik werd wakker gerammeld op een accep- tabele wijze", aldus Ed, "het was tijd om onder ogen te zien dat ik niet meer kan rennen als een achttienjarige in een sec-

tor die voortdurend verandert en dus veel van je vraagt. Ook is het niet nodig om altijd 'sterk' te zijn. Mijn coach heeft me deskundig begeleid. Stukje bij beetje hervond ik het vertrouwen in mezelf en kwam er ruimte om een nieuwe koers uit te zetten."

Ed heeft zich voorgenomen om zich niet meer te laten vangen door de drukte en de stress van het werk. "In plaats van maar door te gaan, bouw ik nu bewust momenten in om op te laden. Dan ga ik varen met mijn bootje of ik pak m'n gitaar", zegt Ed. "Langzaam komen de kleuren terug in mijn leven. Ik zie weer

de rijkdom van mijn werkervaring en ik wil weer voluit gaan. Maar wél anders. Het visitekaartje van de psycholoog houd ik in mijn portemonnee als herin- nering aan hoe het niet meer moet. Was dit project niet op mijn pad gekomen, dan had het echt anders kunnen aflopen met mij. Natuurlijk heb ik regel- matig aanmerkingen op Amarant als mijn werkgever. Maar ik heb óók het Amarantgevoel. Het siert Amarant dat medewerkers dit project krijgen aange- boden. Collega's die het nodig hebben, gun ik dit van harte."

In memoriam

Verbijsterd zijn wij door het onverwacht overlijden van Roos van de Ven op 16 augustus 2011. Roos was ruim 43 jaar verbonden aan Amarant; sinds een aantal jaren was zij werkzaam als districtsmanager Tilburg-Zuid. Roos was zeer bekwaam als manager. Inzet, loyaliteit en een groot draagvermogen typeerden haar in haar werk.

Recht door zee, integer en een no-nonsens benadering kenmerkten haar als mens. Waar nodig ging deze vakvrouw de confrontatie niet uit de weg. Roos heeft district Tilburg Zuid een gezicht gegeven. Door haar enorme inzet, werkkraft en het ver- mogen om te prikkelen, bleef het district in beweging.

Een venijnige en verraderlijke ziekte heeft Roos van ons weggenomen. Een sterke vrouw, een prachtmens en een zeer gewaardeerd collega is niet meer.

Heel veel dank Roos, voor alles wat je voor Amarant betekend hebt.

Minisymposium 't Hooge Veer

Op donderdag 13 oktober a.s. zal bur- gemeester Noordanus van Tilburg de vernieuwde centrumlocatie 't Hooge Veer officieel openen. De feestelijke openingshandeling vindt plaats tijdens een minisymposium met als thema Wonen, zorg en welzijn voor cliënten met een complexe zorgvraag.

Een van de sprekers is prof. dr. Heleen Evenhuis, hoogleraar geneeskunde voor verstandelijk gehandicapten, verbonden aan het Erasmus MC in Rotterdam.

Deze jonge mensen barsten van de energie

Sinds januari 2010 wonen 17 jonge mensen met een licht verstandelijke beperking op Ons Hof in het buitengebied van Chaam. Zij variëren in leeftijd van 16 tot 32 jaar. Een multidisciplinair team is verantwoordelijk voor de begeleiding van de cliënten op alle leefgebieden. Wonen, werken en vrije tijd; alles gebeurt op Ons Hof. Ook de arts verstandelijk gehandicapten, de psychiater, de behandelcoördinator en de clustermanager komen met vaste regelmaat naar de woonwerkvoorziening.

Clustermanager Manuela van Baast: "Ons Hof is de veilige basis die onze cliënten zo hard nodig hebben. Een aantal van deze jonge mensen heeft, vanwege moeilijk gedrag, al meerdere instellingen van binnen gezien. Op Ons Hof bouwen zij weer vertrouwen op in een wereld die we bewust overzichtelijk houden, met vaste begeleiders, veel structuur en strikte afspraken. We zien cliënten tot rust komen en stapje voor

stapje komt er weer ruimte voor positieve ervaringen."

Cultuuromslag

Voor het team is het pionieren op Ons Hof. Begeleiders zijn verbonden aan alle cliënten die hier wonen en de traditionele scheiding tussen woonbegeleiding en dagbesteding/ activiteitenbegeleiding vervaagt. Ieder teamlid heeft nog wel zijn functie van woonbegeleider of bege-

Clustermanager Manuela van Baast is gemiddeld twee dagen per week op Ons Hof aanwezig. Manuela: "ik wil aanspreekbaar zijn voor team en cliënten. Dat geldt voor alle voorzieningen in mijn cluster, maar in het bijzonder voor Ons Hof. De voorziening ligt in het buitengebied en team en cliënten moeten het samen doen! Na een intensieve opstartperiode staat er nu een stevig en stabiel team. Dat is een compliment waard. Er is veel werk verzet op een locatie die ook wel nadelen kent. De gebouwen waar cliënten wonen en werken zijn niet ideaal. Gelukkig bouwt Amarant aan een nieuwe woonzorg- en behandelvoorziening in de gemeente St. Willebrord. Met de nieuwste snuffjes op het gebied van domotica kunnen we daar een optimaal woonwerkklimaat creëren: vrij en toegankelijk waar het kan, veilig en besloten waar dat nodig is. Tegen het eind van 2012 zullen de cliënten van Ons Hof in St. Willebrord hun nieuwe woon- en werkplek vinden."

Actieve ouderraad

Ons Hof kent een actieve ouderraad die meepraat en meedenkt over het reilen en zeilen op de voorziening. Clustermanager Manuela van Baast: "Het is niet altijd gemakkelijk om ouders en/of familie van cliënten te interesseren voor participatie of medezeggenschap. Het kost tijd en soms moet je ingewikkelde dingen bespreken. Denk aan beleidszaken van Amarant. We zijn erg blij met de ouders en familieleden die zich inzetten voor de ouderraad van Ons Hof. Petje af!"

"Overlopen naar de jongens"

Anderhalf jaar woont Annabel nu bij Amarant. Zij kwam als een dwarse jongere die steeds uitprobeert hoe ver je kunt gaan. "Ik dacht: ze sturen me vast weg", zegt Annabel. "Maar de begeleiders zeiden: dat gaan we niet doen. Jij blijft." Ik geloofde er niks van. Nu heb ik besloten dat ik voorlopig hier blijf wonen. Het blijft wel een beetje raar: ik wil het wél, maar ook helemaal niet."

Annabel houdt van lol maken en haar ogen glimmen als ze vertelt over het kampeerweekend op Ons Hof: "Ik ga lekker overlopen naar de jongenstent. Dat mag niet, want ze willen hier geen relaties. Dat is om problemen te voorkomen, maar ik ben het daar niet mee eens. Moet je moeilijk doen over relaties? Als ik er lang over nadenk, heb ik geen zin meer om hier te zijn. Een paar keer ben ik weggelopen naar mijn ouders in Dordrecht. Ook omdat ik mijn broers en zussen mis. Maar mijn ouders brengen me terug. Nu leer ik daar beter mee omgaan; ik heb hier ook wel vrienden gemaakt en het contact met de begeleiding is goed. Als er iets is, ga ik naar ze toe. Dat deed ik eerder niet. Dan probeerde ik alles zelf op te lossen."

Trots vertelt Annabel dat zij zelfstandig naar het dorp kan. "En ik krijg ook leuk werk te doen, bijvoorbeeld schoonmaken." Annabel geeft aan dat zij niet dom is. Zij heeft twee certificaten VMBO Theoretische Leerweg behaald. Zij is vooral trots op haar certificaat Maatschappijleer. "Ik had een 9 voor dat vak", vertelt zij, "het gaat over de maatschappij en je eigen mening vormen. Dat vind ik interessant. Het vervelende is: mijn IQ is hoog, maar emotioneel zit ik laag. Best ingewikkeld."

Samen werken in de kas.

leider dagbesteding en ieder brengt ook eigen expertise in. Maar er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en er wordt gebouwd aan een begeleidingsstijl waarbij alle teamleden in principe inzetbaar zijn bij alle activiteiten. Deze verandering kost kruim. Henne Tinkhof, senior begeleider wonen: "Ben je woonbegeleider, dan is 'jouw' woning je basis. Zo voel je dat. Er zijn vaste momenten waarop cliënten gezamenlijk in de huiskamer zijn, bijvoorbeeld bij het eten of koffiedrinken, en begeleiding is er daarnaast op gericht dat cliënten zich prettig voelen op hun eigen kamer of appartement. Werk of dagbesteding is veelal op vaste tijden op een locatie elders. Op Ons Hof is dat helemaal anders. De cliënten zijn dag en nacht in onze nabijheid en wonen, werken en vrije tijd is ons aller verantwoordelijkheid. Voor ons begeleiders is dit een culturomslag. We werken nu ruim een jaar zo en gelukkig voelt het goed en gaat het ook goed. Maar we zijn er nog niet. We hebben te maken met een doelgroep die voortdurend onze grenzen opzoekt. Als team willen we nog beter op elkaar ingespeeld zijn, op al die verschillende leefgebieden. Dat is in het belang van de rust en veiligheid van onze cliënten, maar ook van onszelf."

Werkkracht

Paul Cornelis is als senior begeleider dagbesteding naar Ons Hof gekomen en samen met zijn teamgenoten heeft hij heel wat ontwikkeld. Cliënten werken in de moestuin en in de kas. Ook houden zij het groen rondom Ons Hof netjes. Andere werkzaamheden zijn schoonmaken in huis en in de gezamenlijke ruimtes, boodschappen doen, (mee) eten bereiden en de wasverzorging. Een aantal cliënten gaat mee van het terrein af voor tuinonderhoud bij

Amarantwoningen in de regio. Paul: "Er is heel veel energie bij onze cliënten. Deze jonge mensen willen graag dingen doen! Tegelijkertijd hebben zij de ervaring dat dingen mislukken; veelal omdat ze overvraagd worden. Wij kijken zo zorgvuldig mogelijk naar wat mensen kunnen. Vervolgens zorgen wij ervoor dat ze het werk ook áánkunnen. Dat betekent structuur bieden, afbakenen van taken en concrete afspraken maken. Loopt dat soepel, dan ontstaat er werkkraft en die kan weer resulteren in succesbeleving bij cliënten. We zijn creatief in het aanbieden van werkprojecten. Zo zijn we onlangs op excursie gegaan naar een geitenboerderij hier in de buurt. We hebben namelijk een geit gekocht en die moet goed verzorgd worden. Een aantal cliënten is daar erg enthousiast over. Maar er zijn ook cliënten die blij worden van het wassen van mijn auto. Natuurlijk kun je je afvragen of je die cliënt moet laten werken voor jouw privé-auto. Maar als ik tegen die cliënt zeg "mijn auto is nog nooit zo schoon geweest"... dan straalt zo'n jongen helemaal. In plaats van een grote mond geeft hij mij een auto met blinkende velgen. Dat geeft een goed gevoel en dan zie je die cliënt groeien. Daar gaat het om."

Samen met fusiepartner OCB doet Amarant onderzoek naar de mogelijkheden van een arbeidsleercentrum voor licht verstandelijk beperkte cliënten: via werkervaringsplaatsen en beroepskeuzetraject, naar ontwikkeling van competenties met behulp van trainingen, en voor een aantal mensen naar (begeleid) betaald werk.

"Iedere zaterdag een biertje"

Glunderend zit Arjan (29 jaar) aan tafel. "Het is heel goed om hier te wonen", zegt hij. "Eerder woonde ik in Tilburg. Toen blowde ik vaak. Ik had het niet in de gaten, maar blowen kan je leven kapotmaken. Ik moest stoppen en dokter Marissa van Amarant heeft me geholpen met pilletjes. Nu ben ik er vanaf en daar ben ik blij mee. Het mooie is: mijn conditie is echt beter geworden, ook omdat ik ben begonnen met hardlopen."

Arjan komt uit Alkmaar; daar heeft hij gewoond tot zijn vijftiende jaar. "Mijn moeder zie ik wel", zegt Arjan, "maar mijn vader niet. M'n opa is overleden en met hem ging ik vaak vissen. Dat is mijn hobby. Zitten, naar de dobber kijken en wachten. Je moet er veel geduld voor hebben. Maar ik kan het wel."

Wonen en werken in het buitengebied bevalt Arjan goed. Hij is vaak in de moestuin te vinden. "Goed of slecht weer", zegt Arjan, "het doet me niks. Ben ik natgeregend, dan trek ik droge kleren aan en klaar. Het is fijn dat je zo de bossen in kunt."

's Avonds kijkt Arjan graag tv op zijn eigen kamer en een keer in de week gaat hij naar het dorp om boodschappen te doen. "Geld krijg ik van de begeleiding", aldus Arjan, "en dan koop ik chips, cola of chocola. Bier hoef ik niet te kopen, want dat krijg ik van hier. Twee biertjes per persoon, op vrijdag en zaterdag."

Gevraagd naar zijn toekomstplannen, valt Arjan stil. "Dat is een grote vraag", zegt hij, "ik denk er bijna nooit over na. Ik zie wel hoe het loopt. Ik weet één ding: op mezelf wonen lukt niet. Dan ga ik slechte dingen doen en dat wil ik echt liever niet!"

Woonwerkvoorziening Ons Hof zal op den duur deel uitmaken van het woon-, werken behandelaanbod van de fusieorganisatie Orthopedagogisch Centrum Brabant (OCB) en Amarant. Beide organisaties zijn per 9 juni jl. bestuurlijk gefuseerd en dit is een eerste stap op weg naar een volledige integratie per 2012.

Doel van de fusie is een compleet en goed op elkaar afgestemd zorg- en behandelaanbod voor cliënten met een licht verstandelijke beperking.

Meer informatie via www.amarant.nl of www.ocbrabant.nl.

Zilver voor Daisy

Deze zomer, van 25 juni tot en met 4 juli, waren ruim 7500 sporters met een verstandelijke beperking bij elkaar in Athene. In 22 takken van sport streden zij om de gouden, zilveren of bronzen medaille. Tennisster Daisy van Steen was erbij en zij won zilver én brons in Athene. In het dagelijks leven werkt Daisy bij de Makrogroep van Amarant in Breda.

Daisy is 19 jaar en zij woont thuis bij haar ouders in Dorst. "Ik tennis al heel lang", zegt Daisy, "ongeveer 5 jaar. Ik tennis nu bij het G-Tennis in Etten-Leur. Elke zaterdag ga ik trainen. Dat gaat gewoon door, ook na de Olympics in Athene. Op 11 september hebben we alweer clubkampioenschappen. Ik win niet altijd, maar ik ben wel fel. Een sterke backhand is mijn specialiteit."

De Special Olympics waren een bijzondere ervaring voor Daisy. "Zoiets maak je maar een keer in je leven mee", vertelt zij, "ons tennisteam verbleef met de

zwemmers en het atletiekteam in één hotel. Het was bloedheet in Athene en we stonden iedere dag om 6.00 uur op. Best pittig. Om 9.00 uur stond je dan op de baan."

Daisy kwam uit in tennis damesdubbel en damesenkel. In het dubbelspel won zij samen met haar maatje Romy een welverdiende bronzen medaille. "Dat had ik niet verwacht", aldus Daisy. Ook de zilveren medaille kwam onverwacht, "want eigenlijk speel ik nooit enkel", zegt Daisy. "Deze keer wel, tegen een Amerikaanse en zij kon flink tennissen." Daisy won de wedstrijd net niet; zij eindigde als tweede. "Dat geeft niet", aldus Daisy, "ik heb erg mijn best gedaan en ik won een zilveren medaille! Mijn ouders en mijn broer en zus waren erbij in Athene en mijn collega's hebben me op tv gezien. Dat is bijzonder. Ik blijf zeker tennissen. Het is echt mijn sport en ik ben nu extra zuinig op het racket waarmee ik gewonnen heb."

De World Summer Games worden elke vier jaar (in het pré Olympisch jaar) georganiseerd. Sporters komen uit in meer dan twintig takken van sport. Tijdens de World Summer Games kunnen de Special Olympics sporters hun talenten en vaardigheden tonen op wereldniveau. Zij kunnen laten zien dat zij net zoveel respect en waardering verdienen als andere sporters op topniveau.

In 2011 deden in Athene zo'n 7500 sporters mee op 30 verschillende sportlocaties. Team NL bestond uit 87 sporters met een verstandelijke handicap, 23 coaches en 4 stafleden. De Nederlandse sporters kwamen uit in atletiek, gymnastiek, handbal, judo, paardrijden, skeeleren, tafeltennis, tennis, voetbal, wielrennen, zwemmen en zwemmen open water (demonstratiesport). www.specialolympics.nl

Europees jaar van het vrijwilligerswerk

Vrijwilligersbeleid

Dankzij de inzet van zo'n duizend vrijwilligers hebben veel cliënten van Amarant meer mogelijkheden. Mogelijkheden om te sporten, creatief bezig te zijn of een intensief contact op te bouwen. Het contact met een vrijwilliger maakt het leven van onze cliënten leuker. In het Europees jaar van het vrijwilligerswerk hebben we ons vrijwilligersbeleid gemoderniseerd. Onze coördinatoren vrijwilligerswerk in West- en Midden-Brabant werken intensiever samen en de omschrijving van vrijwilligerswerk is verbreed. Nog steeds is er vrijwilligerswerk voor individuele mensen die willen bijdragen aan de kwaliteit van leven van onze cliënten. Daarnaast behoren ook

de maatschappelijke stage voor scholieren en de klussen die bedrijven willen uitvoeren in het kader van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) tot het vrijwilligerswerk.

Er zijn veel mogelijkheden voor vrijwilligers en maatwerk is altijd mogelijk. Cliënten van Amarant hebben heel uiteenlopende ondersteuningsvragen. Zo willen zij bijvoorbeeld actief bezig zijn door te wandelen, fietsen, paardrijden of te zwemmen. Ook zijn er cliënten die graag creatief bezig zijn in de vorm van schilderen, muziek maken of werken op de computer. Een grote groep cliënten geniet van samen koffie of een biertje

drinken met een vrijwilliger als maatje. Er zijn ook altijd bijzondere of specifieke vragen zoals samen naar de kerk gaan of het graf bezoek van een dierbare van de cliënt. Andere voorbeelden van vrijwilligerswerk zijn het bieden van technische ondersteuning en/of het doen van klusjes in en om de voorziening en het onderhouden van de tuin.

Grotere klussen, zoals bijvoorbeeld een tuinhuisje opbouwen en schilderen, zijn zeer geschikt voor groepen vrijwilligers van bedrijven (MVO); in één dag kunnen zij samen veel doen en vaak gaat dat met veel plezier. In een kennismakingsgesprek met een van de vrijwilligerscoördinatoren van Amarant worden ieders wensen, talenten en mogelijkheden (tijdsinvestering, locatie enz) in kaart gebracht. Het is vervolgens aan de coördinator om op zoek te gaan naar de beste match tussen cliënt en vrijwilliger en dit lukt vaak wonderwel!

Belangstelling

Wilt u meer weten over vrijwilligerswerk bij Amarant? Zoekt u naar een zinvolle invulling van een MVO-dag met uw collega's? Onze vrijwilligerscoördinatoren staan voor u klaar. Een oriënterend gesprek is altijd mogelijk.

In de regio Tilburg kunt u contact opnemen met Christien Smeulders. Telefoon (013) 464 52 83. E-mail c.smeulders@amarant.nl.

In de regio Breda kunt u contact opnemen met Marie-Louise Luycks. Telefoon 06 200 349 71. E-mail m.luycks@amarant.nl.

Beleidscommissie Bopz, FOBO en Veiligheid

Onlangs presenteerde de Beleidscommissie Bopz/FOBO het Meerjarenplan Bopz/FOBO en Veiligheid (2011-2013). In het kader van integrale veiligheid is een aantal doelen vastgesteld.

Denk aan:

- terugdringen van het gebruik van de laatste onrustbanden;
- opstellen van preventieve protocollen en richtlijnen bij de belangrijkste risico's. Denk aan vallen of verslikken;
- invoeren van de cliëntrisicokaart;

- doorvoeren van de eerstegraadsstrategie waarbij niet alleen de wijze van begeleiden, maar ook de woon- en werkomgeving veiligheid biedt (gebouw, inrichting en overzichtelijkheid van werk- en leefruimte);
- herzien van protocollen en richtlijnen op het gebied van huiselijk geweld en seksueel misbruik;
- uitvoeren van interne audits door de consulenten kwaliteit en veiligheid. Wetgeving op het gebied van veiligheid, het al dan niet inzetten van vrijheidsbe-

perkende maatregelen (bij cliënten op de centrumlocaties en/of bij cliënten die wonen in de wijk) en verantwoording daaromtrent is ingewikkeld. Amarant voldoet aan de eisen die wetgeving en Inspectie stellen. Amarant investeert daarnaast in een passende bedrijfscultuur waar medewerkers eenvoudig melding kunnen maken van eventuele risicosituaties.

Een bedrijfscultuur waar medewerkers continu focussen op mogelijkheden om de veiligheid van cliënten en van personeel te waarborgen en te verbeteren.

In een volgende uitgave van Op Koers gaan we nader in op het thema veiligheid en de dilemma's bij vrijheidsbeperkende maatregelen.

Investeren in veilige zorg voor cliënten.

Een ander perspectief

Karin van Gils werkt ruim acht met veel plezier als persoonlijk begeleider wonen bij de Wevershof in Gilze, een ouderinitiatief waar Amarant de begeleiding van de cliënten verzorgt. Sinds enkele jaren kriebelt het bij Karin: zij wil best iets anders, maar wat dan precies en hoe dan?

Een cursus coachingsvaardigheden smaakte naar meer... Via Verzilver je goud kon Karin ideeën concreet maken en stappen zetten op weg naar een mogelijke switch in haar loopbaan.

"Bij Wevershof heb ik mijn top bereikt", zegt Karin, "hoewel ik mezelf geen betere werkplek kan wensen. Ik wil mezelf blijven ontwikkelen en toen ik hoorde over Verzilver je goud heb ik direct gereageerd. De groepsgesprekken tijdens de cursus heb ik als informatief ervaren,

maar de individuele coaching heeft me het meeste opgeleverd. Samen met mijn coach heb ik onderzocht waarom ik wél de wens had om iets te veranderen in mijn loopbaan, maar het tegelijkertijd niet concreet oppakte. Ik solliciteerde wel op andere functies, maar ik deed dat ook een beetje lukraak. Mede door de cursus kwam ik erachter dat mijn doel onvoldoende helder was. Dat maakt het lastig om een concreet verandertraject uit te stippelen."

Karin vindt de cursus geen overbodige

luxie. "Ik heb al heel wat mensen in de zorg zien afhaken", zegt Karin, "Mensen die wat ouder worden en die moeite krijgen met hun positie in het team of die de veranderingen in de zorg niet meer bijbenen. Jammer als het daarop stuk moet lopen. Verzilver je goud kan mensen een ander perspectief bieden. Ieder team is gebaat bij een evenwichtige opbouw van oudere, ervaren mensen en jonge collega's die nieuwe impulsen brengen. Ik zie mezelf wel een coachende rol spelen op dit vlak. De cursus heeft

me gebracht wat ik gehoopt had: ik heb weer inzicht en vertrouwen gekregen in mijn eigen talenten. Ik weet nu in welke richting ik wil ontwikkelen en hoe ik hiervoor kansen/mogelijkheden kan creëren. Ook heb ik via de cursus meer contacten gekregen binnen Amarant en dat is belangrijk."

Lees meer over het levensfasebewust personeelsbeleid van Amarant op pagina 3.

Career & Kids

Keuzes maken

Masja van den Diepstraten werkt als persoonlijk begeleider bij het steunpunt ambulante dienstverlening aan de Van de Spiegelstraat in Breda. In de directe omgeving van het steunpunt wonen ongeveer twintig cliënten met een licht verstandelijke beperking. Sinds haar zwangerschapsverlof dit voorjaar werkt Masja parttime (28 uur per week). Het valt haar niet mee om de zorg voor haar dochter goed te combineren met onregelmatige diensten op het werk. 'Hoe kan ik overal op m'n best functioneren?', vraagt Masja zich af.

Masja had de cursus Career & Kids gezien op intranet en via haar clustermanager kon zij meedoen. "Ik had een

duidelijke vraag", zegt Masja, "hoe kan ik zowel op mijn werk als thuis in de zorg voor mijn kindje optimaal functioneren en hoe combineer ik dan een en ander? Sinds ik terug was van zwangerschapsverlof had ik het gevoel dat ik overal achter de feiten aanliep. Ik voelde me moe en alles kwam rommelig en chaotisch op me over. Terwijl ik zo helemaal niet ben. Wat ook meespeelde: na mijn verlof trof ik een nieuw team van collega's en een aantal nieuwe cliënten. Het voelde als opnieuw beginnen. De cursus kwam als geroepen."

Onderdeel van de cursus was het maken van een taartdiagram van tijd: wat doe je op een dag en/of in een week en hoe veel tijd vragen alle verschillende acti-

viteiten? Masja: "Toen ik 'de taart' gereed had, zag ik hoeveel tijd de zorg voor mijn kindje kost, inclusief de regelingen zoals het plannen van opvang. De opvang moet aansluiten op mijn werkrooster en omdat dit steeds verandert, blijft het plannen een hele puzzel. Ook kost de opvang veel geld: als ik werk van 12.00 tot 20.00 uur moet ik niet één, maar twee dagdelen opvang inkopen. Via de cursus werd me duidelijk dat een en ander niet in balans was (het plannen, puzzelen en de kosten). Ik zie scherper hoe het beter kan: meer uren werken en vaste diensten, zodat ik niet onnodig veel betaal voor opvang."

Reanimatiebeleid vastgesteld

Het kan in principe ieder van ons, en dus ook elke cliënt bij Amarant overkomen: een hartstilstand. Wil iemand met een hartstilstand nog levenskansen hebben, dan moet reanimatie snel plaatsvinden. Veel zorgorganisaties maken van tevoren afspraken met cliënten en/of cliëntvertegenwoordigers en leggen deze vast in een reanimatiebeleid: welke levensreddende activiteiten worden wel of niet toegepast en onder welke omstandigheden? Ook Amarant gaat zo te werk. De 'spelregels' om te komen tot goede afspraken zijn vastgelegd in een reanimatiebeleid.

Uitgangspunt is dat cliënten worden gereanimeerd tenzij er een niet-reanimatiebesluit is opgesteld.

In het beleid wordt aangegeven hoe een niet-reanimatiebesluit tot stand kan komen. Iedere cliënt en/of zijn wettelijk vertegenwoordiger is vrij om te bepalen of er een niet-reanimatiebesluit wordt opgesteld. En uiteraard is het altijd mogelijk om terug te komen op een eerder genomen besluit. Gesprekken over niet-reanimeren kunnen altijd plaatsvinden op verzoek van de cliënt/cliëntvertegenwoordiger. Het is ook mogelijk dat de behandelend arts (AVG) uitnodigt tot

gesprek, bijvoorbeeld als de medische situatie van een cliënt hiertoe aanleiding geeft. Afspraken over niet-reanimeren worden schriftelijk vastgelegd onder verantwoordelijkheid van de arts. Zo duidelijk mogelijk wordt beschreven in welke situaties de niet-reanimatiewens van toepassing is. De afspraken zijn onderdeel van het persoonlijk plan van de cliënt. De teams van medewerkers op woon- en/of werkvoorzieningen hebben een overzichtslijst van cliënten voor wie een niet-reanimatiebesluit is vastgesteld.

Heeft u als cliënt of cliëntvertegenwoordiger vragen over al dan niet reanimeren, aarzel niet om deze te stellen aan uw huisarts, behandelend AVG en/of uw persoonlijk begeleider.

Kunnen moderne apparaatjes als de iPod of de iPhone worden ingezet bij de begeleiding van licht verstandelijk beperkte jongeren en/of jongeren met autisme? Het Dr. Leo Kannerhuis experimenteert hiermee en ook Amarant onderzoekt de mogelijkheden.

Op 8 september jl. kwam een aantal medewerkers bijeen op een minisymposium Digitale Coach. We houden u op de hoogte.

Mijn leven

Zelf oplossingen bedenken

"Ik woon op het Daniël de Brouwerpark", zegt Ruud van der Donck, "en als ik met een vriend naar de bioscoop wil, ben ik afhankelijk van de deeltaxi. Dat is soms vervelend. Gelukkig heeft het terrein ook voordelen: ik kan hier zwemmen, boodschappen doen in de winkel, kleding kopen of naar de fysiotherapeut. Heel overzichtelijk."

Ruud werkt bij het serviceteam op Activiteitscentrum De Vleugel in Tilburg-West. Daar doet hij van alles, van receptiewerkzaamheden en het doen van legionellametingen, tot het installeren van programma's op de computer. Het werk is belangrijk voor Ruud en hij heeft er vrienden gemaakt. "Maar ik wil ook verder", zegt Ruud. "Vorig jaar had ik het moeilijk. Na vijf jaar bij Amarant had ik het gevoel dat ik stilstond. Wat had ik nu eigenlijk bereikt? Dat gaf me veel stress. Nu gaat het weer beter en we werken hard aan mijn toekomst. En eigenlijk heb ik best wel dingen bereikt. Ik ben erg vooruit gegaan in mijn sociale contacten. Mijn werk heeft daar zeker aan bijgedragen. Bij het serviceteam op De Vleugel werken meer mensen zoals ik (behoorlijk slim, een stoornis in het autistisch spectrum red.) en we werken goed samen. Ik leer ook beter omgaan met emoties én ik kan beter mijn grenzen stellen. Dat is belangrijk voor mij, want ik heb moeite met nee zeggen. Daar hebben mensen wel misbruik van gemaakt. Dan werd ik voor hun karretje gespannen. Door verschillende trainingen, zoals weerbaarheid, zelfmanagement en de krijgerscursus (tai chi red.), ben ik sterker en rustiger geworden. Kortsluiting in m'n hoofd komt nog steeds voor. Bijvoorbeeld als er plotseling dingen veranderen. Dan schiet ik in de paniek. Ik wil leren om op zo'n moment zélf een oplossing te bedenken. Dat maakt me zelfstandiger. Op den duur hoop ik begeleid te wonen, met begeleiders in de buurt die mij kennen. Vertrouwen is voor mij erg belangrijk."

Cliënt Michael Lee (in het wit) en zijn begeleider George trainen al meer dan een half jaar voor de Tilburg Ten Miles. Als u deze Op Koers leest, zijn de Ten Miles achter de rug. In de volgende uitgave doet Michael verslag van zijn Ten Miles!

Modern en monumentaal

Op donderdag 15 september is de feestelijke opening van een nieuwe woonvoorziening voor 18 cliënten aan de St. Josephstraat in Tilburg. De voorziening is een fraaie combinatie van moderne architectuur en markante monumentale bestaande bouw. Architect Ed Bergers is erin geslaagd om het oude en voor Tilburg bekende gebouw nieuw leven in te blazen. De cliënten vinden hier een fijne woonplek, rustig en op loopafstand van het stadscentrum en tal van voorzieningen.

Meer informatie over wonen bij Amarant treft u op www.amarantvastgoed.nl

Scholing medezeggenschap cliëntvertegenwoordigers

Eind 2010 en begin 2011 is er een scholing medezeggenschap geweest voor cliëntvertegenwoordigers die zitting hebben in een districtscliëntenraad (of cliëntenraad sector werk- en dagbesteding). De positieve reacties op deze scholing hebben ertoe geleid dat er voor het najaar 2011 - voorjaar 2012 opnieuw een scholing van vier avonden wordt georganiseerd. De avonden zijn bedoeld voor leden van de districts- of sectorraad. Maar ook cliëntvertegenwoordigers die overwegen zitting te nemen in een DCR/SCR zijn van harte welkom. De scholing is op vier woensdagavonden in de Amarant Academie te Tilburg. In het programma zal onder meer aandacht zijn voor de volgende thema's:

- de wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (WMCZ);
- inspraak/invloed op het beleid;
- samenwerking in de raad tussen cliëntvertegenwoordigers en cliënten;
- effectief 'lezen' van begroting/jaarrekening en beleidsnotities.

Wilt u meedoen aan deze scholing, dan kunt u zich vóór 15 september 2011 aanmelden bij: Kees van der Spek, telefoon 06-22969577. E-mail: k.vd.spek@amarant.nl.

COLOFON

Redactie-adres Op Koers: Afdeling PR & Communicatie Amarant, Bredaseweg 412, 5037 LH Tilburg, Telefoon (013) 462 40 51, e-mail: pr@amarant.nl

Fotografie: Erald van der Aa, Breda, Linn de Kort, Tilburg
Eindredactie: Ilse van Dongen, Tilburg
Opmaak en druk: Drukkerij Groels, Tilburg